

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus MAI 2019

Ilus aeg, hea aeg!

Tere, hea lehelugeja! Soovin Sulle ilusat alanud kevadet!

Kirikukalendri järgi on aeg Ülestõusmispühade ja Nelipüha vahel. Kirjanik Tõnu Önnepalu on selle kohta kirjutanud, et see on aeg, kui – *Jumal kõnnib maa peal. Rohi tõuseb ja lilled lähevad lahti Tema jalaastetes.* Nii see tõesti on. See on üks hea ja imeline aeg ning on suur Looja kingitus, et võime sellest taas rõõmu tunda.

Eks niipalju kui on erinevaid inimesi, on ka erinevaid eelistusi ja arusaamu maailma asjadest – kellele meeldib sügisene lehtede langemise aeg, kellele jälle suvine jaanipäeva kuumus, kuid siiski enamus meist on valmis kinnitama, et just see kevadine looduse tärkamise aeg on kõige imelisem aeg aastas. Ja ikka on nii, et mida vanemaks inimene saab, seda enam ta oskab sellest soojusest ja elu taastärkamisest rõõmu tunda. Looduses kordub see surma ja taassünni imeline müsteerium aastast aastasse ning see on meie jaoks märk, et Looja jõud ning tarkus toimivad siin ilmas jätkuvalt ja sellest sünnib ikka ja jälle midagi tõeliselt ilusat.

Kõige selle keskel on meil igäühel võimalus osa saada millestki veel imelisemast, väärtuslikumast. Kristus on hauast üles tõusnud! Ristiinimestena võime olla julged ja rõõmsad, et Tema ülestõusmise läbi on ka meie elule antud uus perspektiiv, uus lootus. Meil on teadmine, et surm ei ole enam meie üle viimane peremees. Elame siin maailmas, kus küll iga samm jutustab meile pigem kaduvusest. Ülestõusmisaeg meenutab meile aga igal kevadel taas elu võitu surma üle, millest me igäüks inimestena, Jumala lastena, osa saada võime. Oluliste jumalariigi asjadega on siin elus nõnda, et nende peale tuleb ikka ja jälle mingi aja tagant ikka uuesti mõelda. Need on vaja enda jaoks taas mõtestada käesolevas hetkes, selles ajas ja ruumis, kus parasjagu viibime. Seda on vaja selleks, et jumalariik meie elu argipäevas päriselt realiseeruks.

Midagi on igas kevades tuttavat, sellist, mis kordub aastast-aastasse. Rõõmusõnum Issanda ülestõusmisest on sama kõikideks aegadeks. Loodus tärkab igal kevadel samamoodi. Saabuva kevade lõhn valmistab äratundmisrõõmu ja annab kindlustunde, et Looja armust püsib elu ja püsime meie.

Samas tuleb kevad meile igäühele igal aastal veidi uut moodi. See maailm on pidevas muutumises. Millegagi peame hüvasti jätma ja midagi uut on ootamas ees.

Minule tõi see alanud kevad praostiameti siin Lääne praostkonnas. See on uus vastutus ja väljakutse seada oma samme eelkäijate vääriiselt. Samas loodan, et see on ka uus võimalus uuteks toredateks

kohtumisteks silmast silma ja südamest südamesse.

Maailm muutub, meie muutume, olukorrad muutuvad. Nii on see alati olnud. Aga Issand on seesama eile, täna ja igavesti. Tema peale võime kindlad olla igal päeval. Olgu see hea lootus ikka meiega!

Kaido Saak

EELK Lääne praostkonna praost

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA MAIS.

N, 2. mai kl 18 segakoori ja Ridala koori ühisproov Varbla laulupeoks (Jaanisaal).

R, 3. mai kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 18** toomkoori proov (Jaani kirik).

L, 4. mai kl 11.30 laulupeo II eelproov (Haapsalu Põhikooli saalis, Kuuse tn 1.)

P, 5. mai kl 11 Ülestõusmisaja 3. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Hea karjane. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Kalle Jätsa. (Toomkirik).

E, 6. mai kl 19 orelipooltund (Toomkirik).

T, 7. mai kl 18.30 toomkoori proov (Toomkirik).

N, 9. mai kl 17.30 kogudusekool. Info – Karin Teder 53935121. Neljas tund: **Käsud, 2.** (Jaanimaja).

Kl 19 missa soome keeles (Toomkirik).

R, 10. mai kl 9 hommikupalvus (Jaani kirikus). **Kl 17.30** segakoori proov (Jaanisaal).

P, 12. mai kl 11 Ülestõusmisaja 4. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Emadepäev. Lastekiriku hooaja lõpetamine. Teema: Jumala rahva koduigatsus. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, Kristo Hüdsi, Teno Ilves ja organist Lia Salumäe. Esinevad noored muusikud (Toomkirik).

T, 14. mai kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

N, 16. mai kl 17.30 segakoori proov (Jaanisaal).

R, 17. mai kl kell 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 13** teetunni piknik Topul.

L, 18. mai kl 16 Piibel köögis (Jaanimaja). **Kl 19 kirikukontsert.** Esineb Espoonlahti koguduse koor (vaba annetus) (Toomkirik).

P, 19. mai kl 11 Ülestõusmisaja 5. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Taevariigi kodanikuna maailmas. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Kalle Jätsa. (Toomkirik).

T, 21. mai kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

N, 23. mai kl 10 EELK Lääne praostkonna konverentsi avajumalateenistus. Teenivad praost Kaido Saak ja õpetaja Kristo Hüdsi. **Kl 17.30 kogudusekool.** Viies tund: **Jumal — Püha Kolmainus. Looja.** Info – Karin Teder 53935121 (Jaanimaja).

R, 24. mai kell 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 17.30** segakoori proov (Jaanisaal).

L, 25. mai kell 19 kirikukontsert. Esinevad solist Kädy Plaas ja organist Ulla Krigul (vaba annetus) (Toomkirik).

P, 26. mai kl 11 Ülestõusmisaja 6. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Palvepühapäev. Teenivad Kristo Hüdsi, Teno Ilves ja organist Lia Salumäe (Toomkirik).

Kl 12.30 suveleeri algus – Kristo Hüdsi. **Kl 17.30** jumalateenistus De la Gardie hooldekodus.

T, 28. mai kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

TULE JAANI KIRIKUSSE VABATAHTLIKUKS!

Hea sõber! Juba seitsmendat aastat järjest avab Jaani kirik ukсед teeliste kirikuna. Alustame muuseumiööst laupäeval, 18. mail. Kirik on avatud kell 18 - 21. Sealt edasi kuni augusti lõpuni soovime hoida kirikut avatuna reedeti ja laupäeviti kell 11 - 14 ja pühapäeviti kell 13 - 16.

Ootame kõiki, kes on valmis sellesse panustama. Tule, kui sa oled juba kogenud vabatahtlik! Tule, kui see on sinu jaoks uudne! Sulle avaneb võimalus olla teejuhiks kõigile, kes meie pühakoda külastavad. Ära pelga, kui sa pole hariduselt ajaloolane ega räägi „kolme kohalikku“ keelt! Avatud ja rõõmus meel väljendavad rohkem kui tuhat sõna. Ära pelga sedagi, kui külastajaid on vähe! Saad võimaluse astuda kiirest elurattast välja ja süüvida iseendasse.

Oma soovist vabatahtlikuna anna teada Lia Salumäele tel 53039835.

LÄKITUS EESTIMAA KOGUDUSTELE.

Armsad vennad ja õed!

Maikuu esimesel pühapäeval tähistame koos Ühinenud Piibliseltside, Eesti Kirikute Nõukogu liikmes kirikute ja kõigi kristlastega piiblipüha. Täna ja alanud nädalal palvetatakse üle kogu maailma piiblitöö pärast. 9. mail tähistame Ühinenud Piibliseltside palvapäeva. Ülemaailmsesse piibliseltside peresse kuulub ligi 150 seltsi. Piibel on tõlgitud 692 keelde, mida räägib kokku 5,6 miljardit inimest. Piibliseltsid levitasid möödunud aastal üle 400 miljoni Piibli või piibliosa. Esmatõlkeid tehti 44 erinevasse keelde, mida kõneleb 77 miljonit inimest. Siiski on veel 246 miljonit inimest, kel puudub Pühakiri emakeeles.

Käesoleval aastal tähistame Eestis emakeelse Piibli 280. aastapäeva. Täna saame lugeda Piiblit nii trükitud raamatuna, internetis kui ka audioversioonina. Kõik võimalused on olemas. Hõimurahvaste Aeg on üle 10 aasta tegutsenud selle nimel, et meie sugulasrahvad võiksid Pühakirja lugeda oma emakeeles.

Eesti Piibliselts on koostöös Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutega alustanud ettevalmistusi uue piiblitõlke väljaandmiseks. Kutsume üles kõiki Eestimaa kogudusi toetama uue piiblitõlke tööd. Kui näiteks iga kogudus Eestimaal annetaks 100 €, siis saaks kokku 50 000 €. See on 1/3 piiblitõlke igaaastasest eelarvest. Igaüks andku vastavalt oma võimalustele. Piibel kaasaegses eesti keeles on väärikas eesmärk emakeelse Piibli 300. aastapäevaks aastal 2039.

Sinu sõna on mu jalale lambiks ja valguseks mu jalgeel. Psalm 119:105

Palvetagem.

Püha Jumal, tuleme tänuga Su ette. Me ülistame psalmide ja kiituslauludega Su nime ja meenutame Su päästetööd. Täname Sind Pühakirja eest. Sinu Sõna toob selguse, julgustuse ja lootuse ning jääb alati meile juhiks – jalale lambiks ja valguseks me teerajal. Me täname Sind piibliseltside töö eest kogu maailmas. Sinu õnnistusel on Pühakiri täna kättesaadavam kui kunagi varem. Palume koos kõigi maailma kristlastega, et igaüks saaks lugeda Piiblit oma keeles. Toome Sinu ette palves need, kes piiblitöösse oma panuse annavad: tõlkijad, kirjastajad, levitajad, rahastuse korraldajad ja kõik teised.

Me palume nende eest, kes oma usu tõttu on pidanud ohverdama oma elu või keda nende usu pärast taga kiusatakse. Toome palves Su ette need, kes töötavad maades, kus kristlane olla on ohtlik. Aita meid, et me ei oleks vait, vaid valmis seisma nende eest, keda taga kiusatakse Sinu riigi ja õiguse pärast.

Täida meid ülestõusmise lootusega ja tee meist Jeesuse armastuse tunnustajad.

Seda palume Isa, Poja ja Püha Vaimu nimel. Aamen.

Piiskop Tiit Salumäe
Eesti Piibliseltsi esimees

Jaan Bärenson
Eesti Piibliseltsi peasekretär

SOOME ESPOONLAHTI KOOR LÄÄNEMAAL

Soome Espoonlahti koguduse kammerkoor *Navichoruses* on 40 liiget, mis koosneb kogenud koorilauljatest. Koor on rajatud 1981. aastal, 2001. aastast on koori kunstiline juht *Elja Puukko*.

Navichorust tuntakse eelkõige mitmekülgse kirikumuusika esitajana, kavas on enamasti baroki- ja romantikaajastu muusika. Koori repertuaaris on suurvorme Bach'i passioonidest ja missadest. Koor esitab a'capella kontsertidel ka Soome ja teiste maade heliloojate muusikat.

Navichorus on käinud kontsertreisidel kodumaal ja väljaspool Soomet koostööd tehes selle piirkonna kooride, orkestrite, solistide ja dirigentidega.

Esponlahti kogudus on EELK Lääne-Nigula koguduse sõpruskogudus, aasta tagasi kutsuti *Navichorus* Läänemaale. Nüüd on hea võimalus koori kuulata.

Laupäeval, 18. mail kell 19 Haapsalu Toomkirikus

Kavas on: Bach, Schütz, Pärt, Mendelssohn, Kuula, Mäntyjärvi.

Vaba annetus Haapsalu koguduse muusikatöele.

Koor teenib kaasa pühapäeval, 19. mail kell 12 Lääne-Nigula koguduse kontsert-jumalateenistusel.

Tere tulemast!

KOGUDUSE JUHATUSE KOOSOLEK APRILLIS.

12. aprillil toimunud koguduse juhatuse koosolekul arutati jätkuvalt koguduse kinnisvaraga seotud küsimusi ja remontöödega seotud teemasid. Toomkiriku renoveerimiseks on vajalik projekteerida elektritöid puudutavad tööd. Jaani kirikusse on leitud sobilik niisutamise masin. Orel renoveerib Toomas Mäeväli. Haapsalu Linnavalitsus toetas koguduse laulukooride tööd. Toetusleping Muinsuskaitsega on sõlmitud Jaani kiriku torni renoveerimiseks.

Leping koguduse ja SALM vahel toomkiriku osas on hetkel pooleli. Niguliste kirik soovib eksponeerida 6 kuud skulptuuri "Minestav Madonna".

Hetkeline majanduslik olukord on stabiilne, nii samuti ka liikmemaksude laekumine, kuid hetke olukord näitab seda, et sellest ei piisa planeeritava eelarve täitmiseks. EELK Perekeskus vajab oma tegevuseks kontori ruume, pakume võimalust kasutada Ehte 4 maja ruume.

Koguduse tööplaanid suveperioodil on tihedad, tulemas on mitmeid kontserte ja festivale, mida kajastas märtsi Johannese Sõnumite juhatuse koosoleku kokkuvõte. Varblas toimub 1. juunil Lääne praostkonna päev ja vaimulik laulupäev. Piiskop Tiit Salumäe seab seal ametisse Lääne praosti ja praostkonna nõukogu. Kristole tehti ettepanek 20. augustil korraldada kogudusele midagi sportlikku, näiteks jalgratta matk.

Piiskop Tiit Salumäe andis tänukirja Gülnar Murumägile 04.04.2019.

Kristo Hüdsi

EELK LÄÄNE PRAOSTKONNA SINOD.

Lihula muusika- ja kunstikooli saalis toimus 28. märtsil 2019 EELK Lääne praostkonna sinod. Sinodi juhataja oli praost Leevi Reinaru. Tema ettepanekul seati sinodi aujuhatajaks peapiiskop Urmas Viilma, abijuhatajaks abipraost Lembit Tammsalu ning sinodi protokollijaks praostkonna sekretär Tiina Võsu. Esindatud olid kõik EELK Lääne praostkonda kuuluvad kogudused koos vaimulike ja sinodisaadikutega ning lisaks olid eraldi kutsetega kutsutud külalised. Sinodi päevakord oli tihe ja koosnes 11-st päevakorrapunktist.

Tervitussõna ja alguspalve ütles Leevi ja sellele järgnes alguslaul. Lääne praostkonna sinodit

tervitasid Lihula muusika- ja kunstikooli direktor Piia Saak ning omavalitsuste juhid (SA Läänemaa juht Anu Kikas, Lääne-Nigula vallavanem Mikk Lõhmus ja Lääneranna valla avalike suhete juht Kristiina Kukk), kes tõstsid esile koostöö olulisust omavalitsuste ja EELK koguduste vahel.

Ettekanded pidasid: praostkonna muusikatööst Lia Salumäe, koolitustegevusest Tiina Võsu, lastetööst Lembit Tammsalu, noortetööst Küllike Valk, diakooniatööst Kaido Saak ja misjonitööst Leevi Reinaru. Praost esitas peale ettekandeid lühikokkuvõtte praostkonna 2018. a tegevuse aruandest ja tänas kõiki vaimulikke ning kogudusi õigeaegselt esitatud aruannete eest; seejärel andis ta ka lühiülevaate viimase nelja aasta tegevuste kohta.

Sellele järgnes praostkonna sekretäri Tiina Võsu lühiülevaade praostkonna nõukogu tegevuse kohta ning seejärel kinnitati EELK Lääne praostkonna 2018. aasta eelarve täitmise aruanne ning ka EELK Lääne praostkonna 2020. aasta praostkonnakassa maks 6% 2018. aasta liikmeannetuse summast, mis kinnitati ühehäälselt.

Järgnes peapiiskop Urmas Viilma ettekanne, milles ta tõi esile järgmist:

Lääne praostkonna sinod eristub kõigist teistest praostkondade sinoditest: tavaliselt annavad koguduste esindajad sinodil ülevaate oma kogudusest, siin annavad ülevaate kindlate töövaldkondade esindajad.

Lääne praostkonnas on praostkonna nõukogu – see ei ole kohustuslik, aga siin see on ja pealegi tegus, kogunedes süstemaatiliselt neli korda aastas. Hea on näha, et nõukogu koosoleku protokollides kajastuvad lisaks praosti otsustele ka praostkonda puudutavad peapiiskopi ja Konsistooriumi otsused. Praostkonda on juhitud süsteemselt ja see kannab edasi, piltlikult öeldes on vagu sisse aetud ja see muudab töötegemise kindlamaks. Positiivne on koostöö ja sidusus kogukonnaga.

Sageli tuuakse esile, et Euroopas suletakse kirikuid. Põhjus on selles, et kui kunagi ehitati samale tänavale mitu kirikut, siis nüüd kogunevad need kogudused ühes või kahes kirikus. Eestis kirikuid ei suleta. EELK-s on viimase kolmekümne aasta jooksul restaureeritud või uuena ehitatud 48 sakraalhoonet. Tegeleme uute kirikute ehitamisega Sakus, Sael ja Tallinnas Mustamäel.

Kirik on oma tegevusega mõjus ja mõjutuses suurem kui statistiliselt.

Noored – kuidas saada neid järgmisele sinodile? Järgmistel valimistel tuleks koguduste nõukogudesse ja juhatustesse valida rohkem noori, kellele tulevikus anda üle oma töö. Meie ülesanne on kasvatada järgmist põlvkonda, kes on valmis võtma vastutust.

Peapiiskopi ettekandele järgnes lõuna ning päevakord jätkus praosti valimisega. Praost Leevi Reinaru oli kirjalikult teavitanud peapiiskop Urmas Viilmad ja piiskop Tiit Salumäed, et uutel praosti valimistel tema kandidatuuriga ei arvestataks. Peapiiskop esitas uue Lääne praosti kandidaadiks Kaido Saaki, kes osutus valituks.

Valitud praost Kaido Saak tegi ettepaneku valida Lääne praostkonna abipraostiks EELK Ridala ja EELK Martna koguduse õpetaja Küllike Valk. Küllike Valk andis oma nõusoleku, kuid kuna tema õpetajaksõleku aeg polnud abipraostiks saamiseks piisav, valiti ta abipraosti kohusetäitjaks. Mõlema kandidaadi puhul toimus eraldi salajane hääletamine.

Praost Kaido Saak tegi ettepaneku valida Lääne praostkonna nõukogu. Ameti poolest kuuluvad nõukogusse praost ja abipraost. Praostkonna nõukogu liikmeteks esitati õp Leevi Reinaru, sinodisaadik Tiina Võsu, õp Illimar Toomet ja sinodisaadik Madis Kütt. Esitatud nõukogu liikmekandidaadid andsid oma nõusoleku ning kõik nad osutusid valituteks. Sinodi päevakord lõppes praost Leevi Reinaru tänusõnadega, seejärel lauldi lõpulaul ja loeti Meie Isa palve. Sinod lõppes jumalateenistusega.

Kristo Hüdsi

APRILLIKUU PIIBEL KÖÖGIS.

Selle hooaja eelviimasel Piibel köögis kokkutulekul rääkisime esimesest naisest Piiblis, meie kõikide esiemast Eevast. Sel hooajal oleme rääkinud paljudest naistest. Kui teisi naisi on peetud ajaloolisteks isikuteks, kes realselt omal ajal on siin maailmas elanud, siis Eeva puhul ütlevad paljud, et lugu Eevast ja Adamast on müüt. Kuid Piibel ei põhine müütidel, kõik kirjeldatud sündmused ja isikud on tõepoolest toimunud ja olnud olemas.

Jumal lõi maailma ja kogu looduse, Ta lõi valmis liigid, mitte ei arenenud ühest liigist teised. Jumal

lõi inimese – mehe – ja kuna Ta nägi, et inimesel ei ole hea ükski olla, lõi Jumal mehe küljeluust naise. Naine loodi mehele abiks: inimene on sotsiaalne olend, ta vajab inimeseksolemise säilitamiseks suhtlust teiste inimestega. Eeva oli esimese naisena kogu naissoo, kõigi naiste ja ka naiselikkuse prototüüp. Kõik naiselikkusega seotud omadused, mis teistes naistes ilmnevad ühes rohkemal, teises vähemal määral, ilmnesid Eevas maksimaalselt. Eeva oli kõige naiselikum naine.

Seoses Eevaga rääkisime ka inimkonna pattulangemisest. Eeva andis järele himule maitsta keelatud vilja ja ka praegu ajab inimest patustama tema südames olev kuri himu. Himu nõuab: ma pean seda saama ja otsekohe! Eeva meelitas patustama ka oma mehe. Miks Aadam oli nõus viljast sööma, kuigi teadis, et ei tohi? Aadam ei olnud ju mao poolt kiusatud ega ahvatletud himustama – miks võttis ta vastu Eeva poolt pakutud vilja? Sellele küsimusele ei oska keegi päris täpselt vastust anda.

Aitäh Karin Tederile huvitava piiblitunni eest!

Valmistasime ühiselt ka kahte rooga. Põhiroaks oli mooritud kanafilee spinati ja ploomidega, magustoiduks viigimarjad ja pirnid meekastmes. Just magustoit oli kooskõlas käsitletava piiblilooga, sest Eedeni aias olidki erinevad puuviljad Piibli põhjal esimeste inimeste põhitoiduks.

Mooritud kanafilee spinati ja ploomidega.

1 suur viilutatud sibul; ½ tl kaneeli; ½ tl kurkumit; 1 sl õli; 2 purustatud küüslauguküünt; 4 kanafileed; 300 ml kanapuljongit; 70 ml viinamarja- või sidrunimahla; 150 ml vett; 900 g värsket või 575 g spinatit; 10 ploomi; veidi köömneid; 2 kimpu rohelist sibulat, soola, kreeka pähkleid.

Poolita ploomid ja eemalda kivid. Prae sibulat õlis koos kaneeli ja kurkumiga 3 minutit, lisa küüslauk. Pruunista seal sees kanafilee. Lisa kõik ülejäänud ained (v.a sool ja kreeka pähklid) ja hauta kaane all, kuni liha on pehme. Vajadusel lisa vett. Maitsesta soolaga, lisa oma soovi järgi maitseaineid. Enne serveerimist kaunistage kreeka pähklitega.

Viigimarjad ja pirnid meekastmes.

1 töötlemata sidruni koor ja mahl; 6 sl mett; 2 kangi kaneelikoort; 2 kardemonikupart; 2 pirni; 8 viigimarja. Lase sidrunikoort, mesi ja maitseained poole liitri veega keema. Keeda umbes 10 minutit, kuni tekib siirup. Koori ja lõika pirnid kaheksaks sektoriks ning piserda sidrunimahlaga, poolita viigimarjad. Lisa puuviljad siirupile ja kuumuta väiksel kuumusel 5 minutit. Soovi korral lisa magustoidule aroomiks paar tilka roosivett.

Allikas: „Piibliainelised retseptid“, <https://www.feg-bruehl.de/web/dokument/rezepte/cookbook.pdf>

Sirje Jätsa

TALGUPÄEVAST.

13. aprillil oli 21 rõõmsat inimest talgutööl. Koos vanemate koguduse liikmetega olid ka koguduse noored. Alustasime palvusega koguduse abiõpetaja Kristo Hüdsi juhatusel, paludes kordaminekut selle päeva ettevõtmistele. Laulsime ühiselt: „Mu süda, ärka üles ja kiida Loojat lauldes!“ Siis jagas

talgujuht Kalle Jätsa välja „töökäsed“ ning asuti toimetama. Suured soojakraadid olid veel ootel, kuid Looja oli kinkinud vihmata päeva ja päikegi piilus kohati pilvede tagant. Sestap sai tehtud ka planeeritud välitöid: ümbruse riisumine ja koristamine, lillepeenarde korrastamine. Muide: mulluse leheprahi hulgas oli mitmeid läikpaberist südamekesi – tõenäoliselt Iloni Imedemaalt valla pääsenud. Kirikut koristati seest ja väljast, k.a kõrged aknad. Laoti tublisti küttepuid ning vanast garaazist viidi välja viimased mittevajalikud asjad.

Maitsva talgusupi keetsid Eve ja Tamara. Saime olla – nagu tööd teheski – ühises osaduses.

Tänu kõigile, kes käed külge panid!

Tiia Laar

SÕPRUSKOGUDUSED KOHTUSID TURUS.

24. aprillil olid Haapsalu Püha Johannese koguduse esindajad Turus koos sõpruskogudustega. Piiskop Tiit Salumäe pidas alguspalve ja tänas kõiki koguduste esindajaid. Kõigepealt vaadati üle eelmise ühisnõupidamise protokoll.

Loviisa koguduse esindajad meenutasid kohtumist möödunud aastal Haapsalus toimunud sõbruspäeval. Räägiti ka Loviisa koguduses eelmisel aastal aset leidnud muutustest: kogudus kannab nüüd nime Agricola kogudus. Kõneks oli ka Lutheri-temaline näidend, mille korraldab Agricola kogudus Keilas. Laulavad Haapsalu, Kuila ja Agrikola koguduse koorid.

Haaga koguduse esindus rääkis oma tööst ja olust ning eesti kogukonna tegevusest Haagas.

Kari Tynkkynen meenutas ka Turu Mikaeli koguduse esinduse külaskäiku Haapsallu eelmisel aastal ning „Maata näkyvissä“ nime kandvat üritust, mis toimus sügisel Turus ja millel osalesid ka meie koguduse inimesed: mina, Tiit ja Lia Salumäe ning koguduse noortest Rahel ja Rebeka Strauss. Kari kutsus meie inimesi ka sel sügisel samal üritusel osalema ning tegi ettepaneku, et keegi meie kogudusest võiks seal ka jutluse pidada.

Korsnäsi koguduse esindaja meenutas samuti sõbruspäevi Haapsalus ning Kristo Hüdsi ja teiste meie koguduse esindajate külaskäiku Korsnäsi eelmisel aastal; muu hulgas ka Kristo osalemist missal. Juttu oli ka möödunud aastal nende koguduses tehtud remondist ja koguduse vähekindlustatud inimeste abistamisest, millega seoses on olnud palju tööd. Meie õpetaja piiskop Tiit Salumäe sai kutse tulla Korsnäsi kogudusse jutlustama.

Tiit Salumäe rääkis sõbruspäevadest eelmisel aastal Haapsalus, koguduse leeritööst ja Valge Daami etendusest, kus ka mitmed sõbruspäeval osalenud viibisid. Kõneks oli ka Eesti ja Soome vabariigi 100. aastapäeva tähistamine, meie uue abiõpetaja Kristo Hüdsi ametisse seadmine ja Haapsalu koguduse juhatuse ja nõukogu töö. Piiskop Salumäe meenutas ka Andres Ammase matuseid ja suurt rahvahulka, kes olid Andrest tulnud ära saatma, kelle hulgas oli palju Riigikogu liikmeidki. Juttu oli ka Rooma paavsti külaskäigust Eestisse. Piiskop Tiit Salumäe kutsus kõiki osalema Haapsalu linna 740. aastapäeva missale 18. augustil.

Haapsalu kogudusel on lepingu Turu Mikaeli kogudusega; arutati ka teiste sõpruskogudustega lepingu

sõlmimist. Välja käidi ka mõte osaleda vastastikku üksteise koguduste missadel ning üksteise jagatud sõna ka oma koguduse lehtedes avaldada.

Avaldati arvamust, et külaskäikudel võiks ööbimised toimuda koguduseliikmete kodudes, kuna see aitab kaasa lähedasemate suhete tekkimisele kui hotellides ööbimine.

Järgmine sõpruskoguduste nõupidamine toimub 15. aprillil 2020 Helsingi Haagas.

Kalle Jätsa

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

**Sest kui me oleme kasvanud kokku tema surma sarnasusega,
siis võime seda olla ka ülestõusmise sarnasusega. Rm 6:5**

Inimelus peetakse tavaliseks, et elule järgneb surm. Jumaliku elu puhul on vastupidi: elule eelneb surm. Kuidas olekski Jeesus Kristus saanud surnuist üles tõusta, kui Ta eelnevalt ei oleks ristil surnud? Samas meie sooviksime küll endale jumalikku elu, kuid kas me anname endale aru, et selle elu saamiseks tuleb meil eelnevalt surra?

Kindlasti pole füüsiline surm kõige oma kohutavuse juures nii valuline ja raske, kui see surm, mida Jeesus meilt ootab, et võiksime saada osa Tema ülestõusmiselust. Füüsiline surm tabab meid ühel hetkel ja siis on see lõplikult toimunud. Kuid päevast päeva, tunnist tundi, hetkest hetkesse võidelda kõigi nende himude, tungide ja impulssidega, mis tulenevad meie pärispatust rikutud vanast loomusest – pole ime, et paljud meist sellest võitlusest loobuvad. Elame „nii nagu elada annab“, kahetseme vahel, kui oma pattu märkame ega ootagi Jumalalt kuigi palju. Kui ainult tervist oleks ja et kodumaal rahu püsiks – vaid seda palume Temalt.

Ülestõusnud Jeesus ütles: „Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal.“ Kindlasti igatseb Ta oma meelevallaga ka meie läbi siin maailmas tegutseda, kuid kuidas võiks Ta anda selle meie käsutusse, kui keeldume oma vanast elust lahti laskmast, sellele suremast, kõigis oma mõtteviisides, suhtumistes ja hoiakutes uueks saamast? Me lihtsalt ei suuda vastu võtta Tema armastust, mis ainsana tõeliselt muudaks maailma. Lepime selle vähese pealispindse armastusega, mis ei nõua eneseohverdust, enesesalgamist, täielikku andumist ja kuulekust Issandale ega oma elu pühendamist kaasinimeste isetule teenimisele.

Kui esmakordselt pöördume usus ja patukahetsuses Jeesuse poole, annab Tema meile avansina võime armastada. Armastus on tohutu motivaator ja kui kasutame selle piiratud jõudu oma isemeelse tahte suretamiseks, saame võimeliseks Issandalt vastu võtma rohkem armastust. Niimoodi kasvamegi vähehaaval kokku Jeesuse Kristuse ülestõusmise sarnasusega. Tema armastuses sisalduva meelevallaga oleme võimelised tõeliselt muutma olukordi siin maailmas, et Issanda täieline tahe võiks sündida ka maa peal. Kas võime tõeliselt armastada on meie jaoks väärt oma egole suremist? Kas valime oma isekuse või Tema armastuse?

**Armas Jumal, meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa!
Sina lasid ristil surra oma armsal Pojal,
et Ta ülestõusnuna võiks anda elu kõigile,
kes vaid usuvad Tema armastust ja Tema toodud lunastust.
Issand, lase meidki suretada oma isekus, himud ja kired –
kõik see, mis takistab meid vastu võtmast
Sinu Poja kingitud uut jumalikku elu,
mille olemuseks, tunnuseks ja väeks on armastus.
Muuda meid võimeliseks armastama, hea Isa!
Kiitus, ülistus ja tänu olgu Sinule Sinu aulise Poja
Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.**

Karin Teder

KRISTUSE TAEVAMINMISE PÜHA.

Arvul 40 on Pühakirjas eriline tähendus, see on nn „püha arv“: 40 päeva kestis veeuputus, 40 päeva oli Jeesus kõrbes kuradi kiusata, 40 aastat kestis Iisraeli rahva teekond Töötatud Maale ja 40 päeva oli Mooses Jumala ligiolus Siinai mäel, kus talle anti kümme käsku. Ka ülestõusmispühade tsükliks on arvul 40 eriline tähendus: näiteks algab tuhakolmapäevaga 40-päevane paastuaeg (mille sisse ei arvata pühapäevi) ja mis lõppeb ülestõusmispühadega. 40. päeval pärast esimest ülestõusmispüha on aga Kristuse taevaminemispüha.

Selle pühaga tähistab ja meenutab kristlik Kirik Jeesuse Kristuse tagasipöördumist oma taevase Isa juurde. Kristuse taevaminemine toimus ülestõusmisaja 40. päeval, seega 39 päeva pärast esimest ülestõusmispüha. Seetõttu langeb see püha alati mõnele neljapäevale ajavahemikus 30. aprillist kuni 3. juunini. Käesoleval, 2019. aastal, pühitsetakse Kristuse taevaminemispüha 30. mail.

Kristuse taevaminemisest räägib Uues Testamendis kõige üksikasjalikumalt evangelist Luukas nii oma evangeeliumis (Lk 24:50-52) kui Apostlite tegude raamatus (Ap1:1-11). Ta kirjutab Jeesusest, kes 40 päeva jooksul pärast ülestõusmist end oma jüngritele näitas, neid õpetas ja seejärel üles taevasse võeti, kus Ta istub Jumala paremal käel.

Kolmel esimesel kristlikul sajandil peeti taevaminemispüha nelipühadega samal päeval, kuna esimesed kristlased nägid tihedat seost ülestõusmise ja Püha Vaimu saatmise vahel. 4. sajandi jooksul kujunes taevaminemispüha iseseisvaks ja eraldiseisvaks pühaks – selle püha iseseisvumine toimus 370. a paiku; taevaminemispüha mainitakse iseseisva pühana Jeruusalemma kultuse liturgias alates aastast 383/384.

Vana kombe kohaselt olid 3 päeva enne taevaminemispüha palvapäevad, mis samuti 4. sajandil Rooma kirikus sisse seati ja mis seejärel ka mujale levisid. Palvapäevadel korraldati protsessioone, mis kulgesid sageli läbi viljapõldude ja mille käigus tehti eestpalveid hea viljasaagi pärast. Mõnevõrra hiljem kujunesid palvapäevadest ka patukahetsuspäevad, mil tegeleti meelearandusega ja püüti ligimeste heaks teha armastustegusid. Palvapäevad moodustavad sellistena teatava pinge rõõmurikka ülestõusmisajaga, mis lõppeb nelipühaga, 10 päeva pärast taevaminemispüha.

Keskajal oli kombeks taevaminemispühal süüa ainult tiivuliste lindude liha, nn „lendavat liha“, meenutamaks Kristuse „lendu“ taevasse, mis iseenesest oli küllaltki naiivne ettekujutus taevassevõtmisest. Sellele kombele tegi lõpu reformatsioon.

Kristuse taevaminemist mõistab kristlik Kirik kui rõõmsat sündmust: Tema ülesvõtmine kuulutab triumfi kõige maise üle ja sisenemist taevase Isa kirkusse. Seetõttu on ka taevaminemispüha rõõmurikas püha, mis seostub Püha Vaimu saatmise rõõmsa ootusega. Rõõmu ja ülistuse väljenduseks on ka sel päeval loetavad Pühakirja tekstid: *Jumal on üles läinud rõõmuhõisete saatel, Issand on üles läinud pasunahäälega. Mängige kiitust Jumalale, mängige kiitust! Mängige kiitust meie kuningale, mängige kiitust! Sest Jumal on kogu ilmamaa kuningas. Laulge Temale kiituslaulu! Jumal on kuningas rahvaste üle, Jumal istub oma pühal aujärjel.* (Ps 47:6-9)

Kristuse taevaminemispüha on kuulutatud riiklikuks pühaks ja puhkepäevaks 14-s Euroopa riigis. Tundub, et meil Eestis on selle kirikupüha tähistamine teenimatult tagaplaanile jäänud. Kristuse taevaminemisest räägitakse meie kirikutes enamasti taevaminemispühale järgneval pühapäeval

Eesti rahvapärimeses tunti taevaminemispüha ristipäeva nime all. Seda peeti väga pühaks päevaks. Vanimad teated selle tähistamisest pärinevad 17. sajandist. Sel päeval kehtisid ranged töökeelud ning austav käitumine maa ning looduse suhtes. Keelatud oli murda oksa, kitkuda rohtu, teha puid või muul moel elavasse loodusesse puutuda. Samuti olid keelatud paljud talutööd, eriti kudumine, õmblemine, aga ka müra tekitamine. Arvati, et ristipäeval sündinud olid erilised võimed ja ristipäeval surija pääses otse taevasse. Seda päeva tuntakse ka piksepühana.

Karin Teder

PILTE APRILLI SÜNDMUSTEST.

Koguduse tänukirja pälvis Kultuurikeskuse juhataja
Gülmar Murumägi.

Paasaküünla süütamine toomkiriku ukseel

Kristuse Ülestõusmispüha jumalateenistus toomkirikus 21. aprillil

Sõpruskoguduste kohtumisel Turus (Soome) 24. aprillil

SÜNNIPÄEVAD MAIS.

1. mai	Mai-Ellen Koop Rutt-Regina Kelviste Saima Lillep Ants Murd Maie Soon Mai Liivamäe	77
2. mai	Maret Peikel Aase Saareväli	84
4. mai	Tõnis Teller	
5. mai	Aet Peterson Kaili Saarkopli-Kõre	40
6. mai	Tõnis Vare Jane Möll	45
7. mai	Heli Murik Kaido Erik	70
9. mai	Maie Juur	
10. mai	Janelin Reimets	
11. mai	Aidi Vallik	
12. mai	Rando Aljas	
13. mai	Jako Tomingas	
14. mai	Rene Tammo	45
17. mai	Hardi Lämmergas Keity Kurst Maxwell Konstantin Weyandt Lisandra Leit	5
19. mai	Valeri Valikov Maximus Parbus	
20. mai	Liis Notton	
23. mai	Janek Herzmann Kaire Marttila	
24. mai	Viljar Vunk	
25. mai	Sonja Karydi	
26. mai	Peeter Paenurm Merle Loodus-Adamson Andres Aviste Katrinn Kaasik	
27. mai	Meeri Mutso	95
28. mai	Milvi Pärn Triin Leit Janek Ratas Thomas Sägi Helery Pokk	35
29. mai	Sirje Ehala Olavi Post Keiu Barndök Katrina Kivi	35 30
31. mai	Kregor Kuuskla	

PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE

NATUKE NALJA.

Preester kohtab küilameest, kes on kergelt jommis nagu ikka.

"Kuule, küilamees, millal sa ükskord joomise jätad?"

"Ah, preestrihärra, selleks on juba hilja!"

"Kunagi pole liiga hilja."

"Süü võin ma ju veel natuke oodata."

JOHAESE SÕNUMID - KOGUDUSE TÄHTSAIM INFOKANDJA.

1.-14. märtsini kutsusime koguduseliikmeid osalema lugejaküsitluses, millega soovisime kaardistada peamised infoallikad ning saada tagasisidet meie kuukirja kaasajastamiseks. Vastustest järeldus, et koguduse olulisim infokandja on Johannese Sõnumid, selle populaarseim rubriik on kuu tegevuskava ning koostööpotentsiaal lugejate ja toimetuse vahel on kõrge.

Küsimustik keskendus kolmele teemale. Esmalt uurisime, kust ja milliste meediumide kaudu saadakse koguduse tegevuse kohta kõige enam teavet. Saime teada, et peamiselt Johannese Sõnumitest (88,5% vastanutest), kodulehelt ja Facebookist (44%). Vastusevariantidest järgnesid teated jumalateenistuse lõpuosas, Lääne Elu ja teadetetahvlid.

Vastustest võib järeldada, et Johannese Sõnumitel on keskne roll koguduse info jagamisel. Oli üsna ootuspärane, et koguduse teadetetahvel jäi vastajate seas viimasele kohale, sest küsitlusele vastasid ju need, kellel oli arvuti kasutamise oskus ja võimalus. Samas on toimetusele teada hulk vanemaid koguduseliikmeid, kellel puudub ligipääs arvutile ja kes koguvad infot just teadetetahvliilt, samuti Lääne Elust ja jumalateenistuse teadetest. Sellest lähtus toimetuse soov, jagada edaspidi Johannese Sõnumeid väljaprintitud kujul neile, kellel puudub arvutikasutamise võimalus. Lisaks võiks pakkuda meie kuukirja lugemiseks ka De la Gardie hooldekodusse. Samuti tasuks panustada stendide kaasajastamisse ning miks mitte mõelda e-Eestile kohaselt digitaalsetele lahendustele.

Teiseks küsisime, millised rubriigid pakuvad lugejatele huvi. Alati loeb 57,7% vastanutest kuu tegevuskava, 50% kuu juhtsalmi, mõtisklust ja palveosa, 46% juhtkirja. Järgnesid sünnipäevalaste nimekirjad ja intervjuud koguduse liikmetega (38,5%), naljanurk ja "Piibel köögis" retseptid (34,5%) ning üldkiriklik info ja möödunud kuu kajastused (30,8%).

Tulemused kinnitavad toimetuse oletusi selle kohta, et kuu tegevuskaval on väga oluline roll eelinfo levitajana. Inimesed tahavad teada, mis koguduses toimub. Samas on väga positiivne, et lugejad otsivad ka hingekosutust, lugedes muudest rubriikidest sagedamini kuu juhtsalmi, mõtisklust ja palvet. Suurt huvi pakub ka juhtkiri, mis on samuti usku kinnitava sisuga. Intervjuud ja sünnipäevainfo on ilmselt põnevad eelkõige neile, kes ise aktiivsemalt koguduse elus osalevad ja kõnealuseid inimesi teavad-tunnevad.

Lõpuks küsisime lugejate valmisoleku kohta lehe valmimisse isiklikult panustada. 26,9% vastanutest on valmis kindlasti kaasa lööma ja 23,1% arvasid, et on võib-olla selleks valmis. 38,5% ei soovi lehe tegemisel osaleda. Võrdselt 3,8% vastanutest tõdesid, et nad on juba kaasa aidanud või ei oska öelda, mis valdkonnas nad oleks valmis panustama. Vastustest järeldub, et toimetuse ja lugejate koostööpotentsiaal on hea, kuna 2/3 vastanutest on nõus lehe valmimisele kaasa aitama. Nagu üldkiriklikus plaanis, on ka meile proovikiviks, kuidas jõuda noorteni (nii lugejate kui kaastööliste näol). Senised positiivsed kogemused noorte kaasautorite näol on siinkohal kindlasti innustuseks.

Kahjuks oli küsitlusele vastamise aktiivsus kokkuvõttes suhteliselt madal, mis näitas, et meie infokanalitel on palju passiivseid tarbijaid. Vastuste vähesus kurvastas nii mõndagi toimetuse liiget. Tore on, et info jõuab siiski väga paljude koguduseliikmete ja kaasamõtlejateni, sest meie kuukiri saadetakse igakuiselt rohkem kui 300 meiliaadressile.

Küsitluse tulemused kinnitasid, et koguduse häälekandja täidab olulist kommunikatiivset rolli, annab lugejaile võimaluse koguduses toimuvaga kursis olla ning rikastab usuliselt. Just see on olnud senini toimetuse eesmärk. Arvestame lugejate huviseid ja ootusi ka edasise tegevuse ja infotöö kavandamisel. Suur tänu kõigile, kes võtsid aega küsimustele vastata ja kaasa mõelda! Aitäh ka toetavate sõnade ja julgustavate soovide eest! - Johannese Sõnumite toimetus

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kl 9-15.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

Telefon 473 7166, 473 7167.
E-post haapsalu@eelk.ee
Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>
Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu
Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).
Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirikus toimuvad pühapäevased jumalateenistused 13. jaanuarist kuni 20. aprillini.

Toomkirik on avatud piletiga reedel ja laupäeval kell 11 – 16 ja pühapäeval kell 13 – 16.

Vaata www.haapsalulinnus.ee

Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.
Kristo Hüdsi E-post: kristo.hudsi@eelk.ee 56952758
Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com
Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .
Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.com 53039 835.
Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com
Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee
Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de
Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com
Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.

